

Poravnajte naročnino!

Prerod.

Ne bodo morda brez haska te misli, nabrane v bojih za orlovske ideale. V življenju človek šele vidi, kako veliko delo dela orlovska organizacija za prerod slovenskega naroda.

Mislím, da je vsak praktičen orlovski delavec, bodisi navaden kmetski ali delavski fant, bodisi inteligent uvidel, da je največja zapreka velikega razmaha orlovske organizacije naša prevelika slá po uživanju. Največkrat se uživanje izraža v pijančevanju, semintja tudi v spolnih zablodah. Velikokrat je pa oboje združeno. Fant, ki je udan pijači, je za orlovsko organizacijo navadno izgubljen in s tem izgubljen za lepo, človeka vredno življenje.

Zato pripravljá orlovska organizacija najboljše polje za svoj razmah, ko dela za moralni prerod ljudstva, posebno ko ga odvaja od pijančevanja.

In čudovito je to, da je šele orlovska organizacija zagrabila za pravo stran tega dela, vsaj pri nas v Podgorju. Menda se ne bom zameril, če samo ponovim, da smo udani alkoholu in uživanju čez mero. In vse prejšnje delo za streznjenje je bilo pravo Sisifovo*) delo. Ljudje se pri vseh govorih in statistikah niso hoteli in mogli zavedati, da je v njih nekaj napak. Če so na prižnici slišali govor proti alkoholizmu, so zamerili govorniku. Po najlepše uspelem

*) O Sisifu pripoveduje starogrška bajka, da mora za velike hudobije, ki jih je zakrivil v življenju, na onem svetu valiti v hrib težko skalo, ki se pa vedno, ko pride na vrh, zvali navzdol in se mora trudapolno delo začeti znova.

društvenem shodu, na katerem je bilo v vseh mogočih barvah naslikano pijančevanje in njega posledice, so se udeleženci istega shoda, ki so celo ploskali, še isto noč pijani stepli. Za pričo so bila celo dekleta, seveda ne Orlice.

Ko pa je Orel dorastel in iz samosrajčnika postal fant, je pa ljudi pripravil k zavesti, da živi med nami veliko, veliko pijancev. Pijančevanja še ni odpravil, tega je še veliko. Prvi korak navzgor je pa narejen. Zavest napake je tu. Sedaj bo delo veliko lažje.

Kako je prišlo do tega? Ljudi ne premakne iz starih tečajev še tako črno naslikana povest o posledicah pijančevanja, samo malo pretrese jih. Pri prvem kozarcu je pa že vse pozabljeno. Če govorimo o grdih posledicah alkohola, si vsak misli: „Kaj takega se seveda pri meni ne bo zgodilo. Res so grdi pretepi, kletvine, uboži in nesrečno obubožanje. Vse to pa je pri meni nemogoče“. Tako velikokrat mahamo po zraku, bistva pijančevanja pa ne zadenemo. Bistvo pijančevanja je mišljenje in vse čustvovanje naših ljudi, ki je obrnjeno v uživanje. In to mišljenje je treba obrniti drugam. S samimi, še tako črno naslikanimi posledicami alkoholizma pa tega mišljenja ne bomo obrnili in s tem ne zatrli zla. Treba je zagrabití mišljenje samo. In tu Orel prospeva. Organizacija je fante prisilila, da so svoje mišljenje obrnili od uživanja na delo, izobrazbo, požrtvovalnost. Delo pri telovadbi, sestanki, so jih zaposlili; članarina in še druge dajatve za or-

lovske potrebščine ter Čebelica jim je vzgojila požrtvovalnost; branje in študiranje Mladosti, Zlate knjige, poslovnika in vadnika pa jim je pokazalo lepoto duševnega dela in jim vzbudilo veselje do kulturnega napredovanja. Ko je bilo pri odseku to vpejlano, so fanti sami začrtili gostilno in zagnusilo se jim je „aufbiks življenje“. In vendar v odseku ni bilo kaj prida govorjenja o „krutem kralju alkoholu“.

Prerod je pri fantih sam od sebe prišel in sedaj pronica med mase. Ljudje vidijo zglede, vidijo pa tudi — in to je poglavitno — nadomestilo za prejšnje uživanje. Sedaj

čutijo na živih zgledih razliko v mišljenju in prišli so do zavesti, da je res nekaj napak. Sedaj pri protialkoholnih govorih ni več zabavljanja. Ljudje priznajo, da so res preveč utopljeni v vino, samo pot navzgor se jim zdi težka. In mislim, da ni majhna naloga, da bodo naše organizacije pomagale preokreniti to ljudsko pot. Šlo bo pa le na isti način kot pri fantih. Ljudem treba dati nadomestila za telesno uživanje v kulturnem napredovanju. To bo podlaga dela. Govori o zlih posledicah alkohola bodo sami ocvirki in zabela, da bo šlo delo bolj v slast.

•••••

Otokar Janez:

Nekaj o delitvi dela.

Pri mojstru krtačarju.

Nekoč me je začelo zelo zanimati, kako nastane krtača. Se danes ne vem, zakaj. Daleč okrog nisem mogel iztakniti nobenega krtačarja. Končno se mi je vendar posrečilo. V predmestju sem ga našel. Čisto malo krtač je imel v zalogi, to sem na prvi pogled zapazil. Mislil sem, da je pravkar odprodal večjo množino svojega blaga, toda motil sem se. Na moje vprašanje mi je skromni mojster povedal, da ima prav malo odjemalcev, ker mu tovarna v mestu kruh izpred ust odjeda. Tam izdelajo dnevno veliko število raznovrstnih krtač in tako je izbira pri nakupovanju lahka. To pa vsi vemo, da vsak kupec ne samo „gliha“, temuč prav tako rad — izbira. Zato gre vsak tja kupovat, kjer je izbira večja.

Potem sem si ogledal njegovo delavnico. Bila je na dvorišču tik za prodajalno. Naš mojster je bil še prav stare sorte mož. Vsako krtačo je od začetka do konca izdelal z lastno roko. Lesa si je nakupil v gozdu, razžagal ga je in postružil, da je polagoma deščica začela dobivati podobo — krtače. V tako prirejeno deščico je potem vrtil luknjo ob luknji, da bo pozneje pritrdil vanje šopke ščetin. Delo mu je šlo dosti počasi od rok. Z levo nogo je poganjal kolovrat, z rokama je podstavljal deščico pod vrteči se sveder.

Nazadnje je prišlo na vrsto „vsajanje“ ščetin. Teh si je bil nakupil malo zalogo pri vaških mesarjih in klavcih; ko jih bo zmanjkalo, se bo napotil po druge. Razume se, da je bilo treba te ščetine še precej obdelavati, da so bile pripravljene za „nobl“ krtačo. To obdelavanje je zopet vzelo mojstru krtačarju mnogo dragocenega časa. Kar čudil sem se, da je mogel svoje krtače še sorazmerno poceni prodajati. Res, skrom-

nosti in zadovoljnosti z malenkostnimi razmerami, v katerih je živel, mu nikakor nisem mogel odrekati. Toda če bi živeli na svetu sami taki preskromni „zadovoljneži“, — povejte mi, ali bi bil mogoč med človeštvom kakšen napredek?

V tovarni za krtače.

Ko sem si bil dobro ogledal pri našem mojstru nastanek krtače, sem bil kolikor-toliko razočaran. Saj sem si bil domišljeval, da pride krtača na kakšen bolj imeniten način na svet. Tako rojstvo se mi je zdelo kar dolgočasno in priznati moram, da sem v tisti delavnici izgubil dobršen kos spoštovanja do krtače, ki mi ga je bila še v šolskih dneh vcepila moja mama. Toda ker sem že slišal o tovarni za krtače v mestu, me je mikalo, da bi še tam videl rojstvo krtač.

Najprej sem vprašal mojstra, če v tovarni te vrste robo kaj drugače izdelujejo. „Kaj jaz vem“, mi je odgovoril. „Veste, jaz sem tako nekam iz srca nejevoljen nad to tovarno, da najrajši nič ne slišim o njej, kaj šele, da bi sam hodil gledat, na kakšen način mi ondi kradejo kruh od ust“.

Mož se mi je nehote zasmilil, da sem se s kratko zahvalo za prijaznost poslovil od njega.

Nekaj dni pozneje sem si izposloval dovoljenje za ogled krtačne tovarne. Prijazni delovodja mi jo je do zadnjega kotička razkazal. Ha, to je bilo čisto nekaj drugega! Mnogo delavnic je bilo v njej in v vsaki delavnici so imeli delavci samo ene vrste delo.

Najprej sva stopila v mizarско delavnico. V njej nisem videl ničesar drugega razen obdelovanja lesa. Vsi delavci so bili

izučeni mizarji. Vsled dolgotrajne vaje so si pridobili v izdelovanju deščic za krtače toliko spretnost, da jim je šlo delo kakor samo od sebe izpod rok. Zato so pa tudi vsak dan izredno mnogo tega blaga izdelali — pa še brez navrtavanja lukenj.

Iz mizarnice je romala roba v svedrarnico. Tja sva jo mahnila tudi midva. Namesto kolovrata, kot sem ga videl v predmestju, je bilo tu polno strojev z mnogimi svedri, ki je vse gonila para. Delovodja mi je pravil, da drugod to delo opravlja elektrika in tudi njegov gospodar že misli na to izpopolnitev svojega podjetja. — Pri vsakem stroju so bili vedno isti delavci, da so natančno poznali vse zahteve in potrebe svojega dela in tako brez vsakih neljubih ovir hiteli z delom. Tudi njihova spretnost je bila tako velika, da nisem vedel, ali gre prvenstvo v tekmi za preciznost dela strojnemu svedru, ali delavcu, ki je stal ob njem in delo ravnal.

Odtod sva prišla v veliko delavnico, kjer so se pripravljale sčetine. To je bilo delo delavk. Pred seboj so imele velike kupe te robe in so iz njih izbirale debele in tenke in bele in črne sčetine. Tako so nastajali okoli velikega kupa mnogi manjši, v katerih so se nabirale samo istovrstne sčetine.

Ti kupi so romali nato zopet v novo dvorano in tam so jih še enkrat prebrali ali „sortirali“. Tudi to so opravljalke ženske.

Saj kake močne roke za tako delo ni treba, pač pa je nujen pogoj: spretnost! In da je ženska roka spretnjša za finejša opravila nego moška, to vemo vsi.

Nadaljni oddelek je bila tista dvorana, v kateri so „vsajali“ sčetine v navrtane deščice. Pa tudi tu niso imeli posamezni delavci opraviti z vsemi vrstami krtač. Temuč so bili v tem oddelku zopet pododdelki za najfinejše, za manj fine, za nefine in za „kmečke“ krtače. V vsakem pododdelku so bili nastavljeni delavci, ki so bili za svojo vrsto dela posebno spretni in izvežbani. Skoro vse življenje so ostajali pri delu v svojem oddelku in le v slučaju, če se je kdo izkazal, da si je pridobil novih spretnosti ali da je nekaj stare spretnosti izgubil, je bil premaknjen v višji ali nižji oddelek.

Toda tudi v tem oddelku krtače še niso dosegle svoje popolnosti, čeprav je vsaka preromala že skoraj vse ogromno tovarniško poslopje. Treba jim je bilo še pritrđiti na hrbet tanko deščico, da so se skrile korenine sčetin v navrtani deski. Pritrđevanje se vrši s klejem, da je videti deska krtače tako enotna, kot bi bila res iz enega samega kosa. Razume se, da je to mizarско opravilo, zato mora krtača nazadnje še enkrat v mizarnico in tam ji šele končno pritisnejo pečat popolnosti in dovršenosti.

(Konec prihodnjič.)

•••○○•••

Škender:

Bratu-romarju v knjigo življenja.

(J. U.)

Skozi pustinje pelje pot v Sv. Deželo.

*Veš, kaj znači „pustinja“? Razbeljeni raženj,
solnčne strelce, pijavke krvose,
Samum, zbesnele saharske bese,
ogenj in kri in rane in — fate morgane.*

Skozi pustinje pelje pot v Sv. Deželo.

*Toda zatem bodo videle naše oči
žive palme, srebrno vodico.
In stopili bomo — božji romarji —
na večno zeleno Zelenico — — —*

•••○○•••

Koga bomo volili?

Vsaka jesen preteče v naši organizaciji v znamenju volitev. Vršijo se v vseh edinicah od odseka preko srenj in okrožij do podzveze občni zbori, pri katerih je točka o volitvah prav tako ali še bolj važna kot poročila posameznih odbornikov.

Poudarjamo in bomo še poudarjali, da je živahna delavnost, požrtvovalnost za društveni blagor, enotnost ter zavest in volja skupnosti v članih največ in bistveno odvisna ne toliko od članov kot od vodstva. To velja za vsako organizacijo, pa naj bo

to družina, občina ali država, naj bo to župnija, zadruga, delniška družba, tovarna ali katerakoli organizacija: dobro in sposobno vodstvo je glavni ključ do uspehov.

Slovenci dosedaj še nimamo prav veliko smisla za to najvažnejše načelo vsake organizacije. Dokaz so nam razni občni zbori. Volitev odborov se rade vrše v znamenju osebnih interesov in simpatij ali pa si člani ponujajo odborniška mesta kakor kozarec v gostilni. Daljnji dokaz za premajhen smisel v tem oziru je dejstvo, da se pri nas Slovencih splošno zelo malo skrbi za izobrazbo voditeljev, naj bo te ali one organizacije. Dokler pa se ne bomo splošno zavedali, da je sposobno in dobro vodstvo srce in duša, gibalno vsake organizacije, toliko časa Slovenci nimamo prav nobenega povoda hvaliti se s svojo organizatorično sposobnostjo. Zakaj veliko število organizacij, ki so kakor ladje brez krmarja, še ne dokazuje organizatorične sposobnosti, preje nespособnost.

Bistvena naloga orlovske organizacije je s svojim delom dvigati izobrazbo slovenskega ljudstva. Znatno in zelo potreben del te izobrazbe pa je smisel in sposobnost za vodstvo. Slovenci znamo dobro ubogati, kar je prav in potrebno, ne znamo pa dobro komandirati. In to je naša velika napaka.

Pri predstojećih občnih zborih imajo zato člani vestno dolžnost, da se zavedajo važnosti dobrega in sposobnega vodstva. Zato naj na volitve polagajo največjo važnost. Hudo zagrešeno in v veliko škodo odseka je, ako tjavendan in brez izbire napolnijo odbor samo zato, da je točka dnevnega reda rešena. Dobro naj pretehtajo, za kakšno mesto je ta ali oni sposobnejši. Vedno in povsod je tako, da je marsikdo prav dober in vnet član, toda za voditeljsko mesto zaenkrat nesposoben. Prav pogosto je tudi tako, da je kdo prav zelo dober za blagajnika, pa nesposoben za predsednika ali tajnika ali načelnika. Prav tako, kakor je n. pr. izvrsten jurist lahko prav dober sodnik, pa zelo slab advokat.

V ta namen ne sme biti točka o volitvah na občnem zboru nikdar nepripravljena. V tem oziru ima prvo dolžnost prejšnji odbor, ki nima samo dolžnosti, da pripravi izčrpna poročila, temveč tudi kandidatno listo, katero je sestavil že preje v dogovoru s člani. Orlovski odsek je družina. Če v družini gospodar umrje ali odloži gospodarstvo, poskrbi za naslednika. To je samoobsebi umljivo. Istotako je v orlovski

družini, le s to razliko, da končno o tem odloči občni zbor.

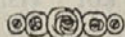
Gledati je tudi na to, da je kandidatna lista sestavljena v sporazumu s kandidati. Tisto ponujanje odborniških mest na občnem zboru, ko določeni kandidat mesta ni mogel sprejeti, ni samo zelo mučno in neprijetno, temveč tudi nevarno za odsek. Zakaj pri takem prisilnem izbiranju in ponujanju se prav lahko zgodi, da izbira ni dobra. Škodo trpi odsek. Torej po dogovoru sporazum s kandidati, potem pa z listo na občni zbor.

Pri tem pa moramo najodločneje grajati grdo navado, da se po nekaterih odsekih člani kar po vrsti branijo odborniških mest. Če se hoče kdo naučiti vodstva — in naučiti se ga mora vsakdo, ki ima količkaj odločnosti in zmožnosti — se mora učiti praktično, s tem, da v resnici pri vodstvu organizacije sodeluje. Zato je v izmikanju pred odborniški mesti velikokrat obsežena samo lagodnost in pomankanje smisla, da se mora človek naučiti v življenju pravilno in dobro voditi in komandirati, če si hoče prihraniti nebroj neprijetnosti. Poveljevati ni težko, p r a v poveljevati pa je velika umetnost, ki potrebuje vaje in učenja.

Zato naj člani, katere večina spozna kot dovolj sposobne in bistro za vodstvo, smatrajo za svojo dolžnost, da odločeno jim mesto sprejmejo ter naj bodo bratom hvaležni za dano jim priložnost, da se morejo na ta način tudi za poznejše življenje veliko naučiti.

Novoizvoljeni člani naj v Poslovníku takoj po izvolitvi dobro pregledajo one paragrafe, ki govore o nalogah posameznih odbornikov, nato pa naj se tudi natančno seznanijo z ustrojem in delovanjem celega odbora in njegovimi nalogami. Da se bo delo vsakega odbornika čim bolj olajšalo, bo O. P. še letos izdala par knjižic, kjer bodo natančna navodila za delo vsakega odbornika posebej. Knjižice bodo pisane tako, da se bodo njih navodila s primernimi spremembami lahko uporabljala tudi pri vsaki drugi organizaciji.

Ko je v stari zavezi hotel Bog nekoč Izraelce kaznovati, je rekel: Dečka jim bom dal za kralja. To se pravi: deček je nesposoben za kralja, nesposoben kralj pa pomeni veliko škodo za ljudstvo. Na to naj mislijo člani, ko bodo postavljali kandidatne liste in naj nikar s površnimi volitvami ne kaznujejo lastnih odsekov.

Prosvetno gibanje med Slovenci v Julijski krajini. Že sredi vojne je bilo društveno življenje na Goriškem razmeroma najbolj razvito na tedanjem avstrijskem jugu. Vojna pa je tudi temu razvoju zastavila pot. Po 1. 1918. so se začeli oglašati glasovi, naj se narodna zavest utrjuje v društvih, ki naj mladino odvajajo iz narodnih in moralnih zablod. 5. okt. 1922. je misel postala dejstvo in ustanovila se je „Prosvetna zveza“ v Gorici. Že takoj v prvem polletju je pristopilo k tej matici ljudske prosvete nad 105 društev. Živahnost zvezinega delovanja se kaže iz kakih 250 predavanj po deželi, v krasno urejevanem zvezinem mesečniku „Nas Čolnič“ in v splošnem podvigu kulturnih teženj primorskih fantov in deklet. Najživahnejši odsek je „Mladika“ v Gorici, ki vzbuja priznanje celo pri Italijanih. Zadnje čase se bavijo „Zvezarji“ z mislijo velikega „Prosvetnega doma“ v Gorici. Kako važen steber za narodni obstoj v Primorju je „Prosvetna Zveza“, se vidi iz tega, ker so vsi vodilni možje goriških Slovencev tudi v odborih prosvetnih organizacij. Sporedno s „Prosvetno Zvezo“ skuša delovati tudi 1. 1922. ustanovljena „Prosveta“ s sedežem v Trstu. V njej je učlanjenih 43 društev, večinoma iz tržaške okolice. Od teh dveh kulturnih matic se postavlja „Prosvetna zveza“ na izrecno krščansko stališče in je zato tudi mnogo globlje pognala korenine v primorskem ljudstvu. Na dobrodelnem polju deluje „Splošno žensko društvo“ v Gorici in „Žensko dobrodavno združenje“ v Trstu. Kot skupno organizatorno glasilo izhaja „Ženski svet“. Stanovsko-kulturna organizacija „Zveza slovenskega učiteljstva“ vzdržuje med učiteljstvom zavest slovenskega vzgojitelja in nosilca slovenske kulture v Primorju. Ljubzen njenih članov za te ideale je dala našim zaslužnjem malčkom mladinski list „Novi Rod“. Zveza izdaja tudi stanovsko glasilo „Učiteljski list“. Žal, da se včasih najde v vrstah zavednega učiteljstva tudi kak odpadnik. Neupogljivo pa je strnjena duhovščina v „Zvezi svečenikov sv. Pavla“. Njihov „Zbornik“ bi lahko služil za vzor marsikakemu sorodnem listu, ki izhaja v svobodnejših razmerah. Pevska zbornica „Učiteljske zveze“ in goriškega „Pevskega in glasbenega društva“ sta izvala že ponovno zelo laskave ocene v največjih italijanskih dnevnikih in dokazala, da so tudi Slovenci kulturno visokostojeci. Dijaške organizacije smejo le po malem delovati, ker se oblasti boje njih mladih sil. Tržaški akademiki so združeni v „Balkanu“ v Trstu, goriška vseučiliška omladina pa v „Adriji“.

Srednješolci imajo svojo „Vesno“ v Gorici. Najbolj delavni so pa dijaki krščanskega svetovnega nazora, ki imajo svojo „Dijaško zvezo“, v koje okrilju je akademski „klub kršč. socialistov“ zbuja v Gorici največjo pozornost z javnimi predavanji ob času najhujšega fašistovskega pritiska. Sedaj nastopajo po vsej deželi s socialnimi predavanji in vodstvom izobraževalnih društev. V Trstu izhaja tudi dobro urejvani „Pravni vestnik“, ki je tudi pri nas silno uvaževan, celo pri

univerzitetnih profesorjih. V Gorici so osnovali agilni vodje „Mohorjevo družbo“, ki bo prikrojena krajevnim razmeram. Doslej je nudila duševno hrano „Goriška matica“, a se je polagoma izprevrгла v last samo nekaterih. Se veliko dela čaka naše primorsko ljudstvo na prosvetnem polju, a že te vrstice kažejo, kako se z obupom bore za svoj kulturni obstanek. Mi jim pa pomagajmo pri njih tihem delu, ki oploja tudi življenje v Jugoslaviji.

Češko orlovstvo v Avstriji. Na IX. Zvezni (zemski) seji orlovstva v Avstriji je bilo podano sledeče poročilo v delu češkega Orla na Dunaju za 1. 1923: Nabožnih in narodnih prirediteljev se je Orel udeleževal zelo pogosto in v polnem številu. Imeli so tridnevne duhovne vaje za člane s skupnim sv. obhajilom. Udeležili so se tudi raznih drugih nabožnih prirediteljev katoliških organizacij na Dunaju. Sodelovali so tudi pri zletu švicarskih telovadcev v Einsiedelnu, pri mednarodni tekmi v Parizu ter pri romanju lurdskih božjepotnikov. Mnogo dela so imeli z zletom, katerega jim je avstrijska vlada prepovedala; namesto tega so imeli skupen nastop in zlet s Šilingrovo župo v Breslavi. Leto 1923. je važno tudi zato, ker se jim je dovolilo nositi orlovski znak v Avstriji. Telovadcev in telovadkinj je bilo leta 1923. 591 in sicer: 133 nižjega naraščaja, 151 gojenk, 63 višj. naraščaja, 89 mladenk, 92 članov in 63 članic. V društvih se je vršilo 7 predstav s telovadnim programom. Imeli so tedenske telovadne šole za člane in članice. Vseh telovadnih ur je bilo 2449, udeležba 7890. Prejemkov so imeli 58.443.826.— avstrij. kron, izdatkov pa 42.822.602.— Ka. Inventar avstrij. zveze (zeme) je vreden 18 milijonov avstrij. kron. —

Dr. Iv. Pregelj:

Slovenska legenda.

Povest.

8. Antikrist in njegovi.

Tedaj je vstal ta Antikrist, ta večni Zavidni, večno Bolni, večno Nemirni in je sklical svoje slugе in demone, da bi preprečil blagodejno rast novega življenja na naši zemlji, da bi pregnal sveto ime in svetce s slovenske zemlje. Sklical jih je, da bi ž njimi dogovoril veliki obrambni črtež in so prišli podobno, kakor beremo v pobožnih legendah in manj pobožnih pesnitvah nesrečnega Tassa in Dubrovčana Djona Gunduliča. Bili so v zboru in so govorili od najvišjega hudiča, ki mu je Napuh ime, mimo Nasilnega, Lažnivca, Psovača, Klafača, Odrtnika, Krvopije in Lovvače vsi do starikave Osladne in še smešnega Pojaca, ki mu je Sofist ime. Nasilni je hotel vojsko, požig in vislice, meč in križ, Lažnivi je svetoval odločen odpor v časopisju, Psovač se mu je pridružil in stresel nekaj starih besed o „brezdelstvu“, „srednjeveški temi“, inkviziciji in „rdečih kardinalih“, Klafač je vedel navesti strašno smradnih reči o nečednosti jezuitov — zajemal je iz neke „Palacinijeve duše“, Odrtnik je predložil načrt novega davka v obliki izvirne globe, Krvopija se ga je prijel za roko in tulila zanj, Lovvača in Osladna ste šušljali nekaj zase. Verjeli ste, da

s svojimi slastni opravičita v enem dnevu več nego vsi drugi skupaj. Samo smešni Sofist je bil nenadno tih in potuhnjeno sam svoj. Tedaj ga je videl Antikrist in je vedel, da je baš Sofist za prvo najpotrebnejši. Pozval ga je. Mali hudič je stopil pred družbo in se poklonil porogljivo:

„Mislim sem, da ste zopet name pozabili kakor že tolikrat“.

„Nismo“, je dejal Antikrist, „sam vidiš. Pa daj, kaj misliš?“

„Kaj mislim“, se je rogal Sofist. „Prav nič. Toda kar vem, vem. Preden pojde kdorkoli teh, pojdem jaz“.

„Kako je samozavesten“, je mrmralo v zboru. Samo Antikristu je ležal ob ustnih medel nasmeh. Vesel je bil vedrega Malega.

„Sem“, je rekel ta, „pa sem tudi po pravici“. In še strupeneje je napadel druge. „Kaj pa ste vi vsi proti meni? Stara šara ste, telesno zlo. Jaz pa sem iz duha in pa še nekaj več: moderen sem“.

„Haaa“, so se zavzeli neumevaje ga njegovi lepi bratje, a Antikrist je rekel slovesno:

„Sofist ne govori napak. On pojde prvi!“

Mali Pojac se je šestkrat na glavo postavil od veselja. Bil bi se še v sedmo, pa se ni, ker je po vraži sedem sveto število in je bil Sofist prav kakor moderni Francozi brezverski vražar, ki se je bal vsega svetega in še številke trinajst in petka, dasi bi še celó na veliki petek trikrat meso jedel . . .

„Pojdi na pot“, je dejal resno Antikrist. „A vzemi pametno orožje. Niso šale enemu s petimi“.

„Paperla pap“, je zinil zaničljivo hudič, „moje orožje je le eno. Beseda mu je ime. Z eno besedo jih bom tepel pet“.

„Baha kakor krojač v pravljici“, je menil Psovač.

„Hodi srečno“, je dejal Antikrist. K odhajajočemu Pojacu je stopil Lažnivi in zašepetal:

„Nadejam se, velemožni, da od mojega ne boste jemali na pósodo“.

Pristopil je Psovač in menil podobno trpko:

„Svarim vas, gospod krojač, da ne premikajte tudi zdaj mejnikov v moj svet“.

In še je pristopil tretji, Klafač:

„Prepovem vam tudi najmanjšo uporabo mojega priznanega krasnoslovja“.

Odhajajoči hudič pa je bil svojega poslanstva tako vesel, da se ni niti razjezil na nevošljivost svojih treh žlahtnikov, svojih po teti Kači pravih bratrancev. Zamahnil je z roko, prinesel jo na usta in poslal vsem drugim poljub.

Šel je. Osramočeni so strmeli Lažnivi, Psovač in Kvantáč za njim. Vseh drugih pa se je polotil smeh. Nekdo je menil, najnedolžnejši v družbi, ki so mu rekli Klepetalo:

„Stavim, da bo zmagal. Zelo je podjeten in nesramen“.

„Da“, je rekel mirneje Antikrist. „A če se vrne premagan, tedaj veste, da moramo na delo vsi“.

„Vsi!“ je jeknilo . . .

* * *

Ako pomislimo, s kakimi težkočami se morajo boriti češki bratje na Dunaju, moramo odkritosrčno priznati, da je to velikanska požrtvovalnost. Mi jim iskreno častimo in želimo največjih uspehov. Bratje, po tej poti naprej in zmaga bo Vaša.

Tekme na zletu italijanskih (nekato!) telovadcev, ki se je vršil v Florenci od 29. maja do 2. junija t. l. so obsegale: Tekme italijanskih društev, tekme inozemskih društev ter tekme posameznikov za prvenstvo v orodni telovadbi in v lahki atletiki. V tekmi za inozemska društva je bila predpisana sledeča tvarina: tri proste vaje z redovnimi vajami, vaje na konju z ročaji, poljubna vaja na drogu ali na bradlji in skoki čez konja. Za prvenstvo posameznikov so bile predpisane iste vaje, kot so določene za pariško olimpijado. V lahki atletiki so tekmovali v teku na 100 m, v mešanem skoku, metanju kopja in v dviganju 50 kg težke uteži. Poleg tega se je vršila tudi mednarodna tekma za prvenstvo v lahki atletiki v sledečih panogah: Tek na 100 m, tek z zaprekami na 100, tek na 400 in 1500 m, skok v višino, skok v daljavo, skok v višino ob palici, metanje diska ter kopja in suvanje krogle.

Kazen pri nemških tel. društvih radi nediscipline. Nemška telovadna zveza ima zelo stroge predpise. Ako bi tega ne bilo, bi danes ne stala nemška telovadba na taki višini kot je. Da bodo tudi naši Orli vedeli, če je kateremu včasih nekoliko strožja odredba preveč, citiramo § 5 in § 6 iz pravil za telovadne tekme in zlete, ki se glasita: Ako se priredi tekma, zlet, ne da bi se prijavila (namreč Zvezi), se mora plačati kazen v dvojni izmeri prijavnine. Društva, ki prirejajo tekme, ne da bi jih prijavila, in njihovi člani, so izključeni za dobo 2 let od okrajnih, okrožnih in zvezinih tekem, zletov. Isto velja za društva in njihove člane, ki se udeležijo neprijavljenih tekem.

Nemško telovadno glasilo (Deutsche Turnzeitung) o čeških Sokolih. Olimpijskih telovadnih tekem se udeleži 8 Sokolov z 4 namestniki. Po prizadevanju čeških Sokolov se je spremenil tekmovalni red (odpadejo namreč skoki čez konja na šir in na vzdolž ter plezanje). Pri telovadbi čeških Sokolov se bodo vadile tudi vaje z orožjem (puškami) ter se bo poučevalo v branju zemljepisnih kart. Tozadevno se izdela posebna knjižica. Zveza prireja razne tečaje kakor: šesttedenske tečaje za predtelovadce, 14 dnevne za vaditelje naraščaja, 14 dnevne za sodnike i. t. d. Sprejemajo se samo taki novi člani, ki se podvržejo posebni naredbi glede splošne telovadske dolžnosti. Do 26. leta mora vsakdo redno obiskovati telovadbo, do 35. leta mora obiskovati telovadbo v poletnem času, nad 36 let stari pa morajo pomagati pri javnih prireditvah.

Vojaško pismo iz Belgrada.

Bratje! Dolžnost nam je, da se Vam po tri-mesečnem vojaškem službovanju javimo.

Ko smo se prvič iz raznih krajev sestali r-kruti v celjski vojašnici kralja Petra, smo se našli trije enih misli in čeprav smo si bili do tedaj tujci, smo bili vendar takoj prijatelji. Eden iz lepe Savinjske doline, drugi iz vinorodne Dolenjske in tretji iz sredine trboveljskih rudarjev, vsi trije iz ene družine orlovske. Kako dobro je, če ima človek v tu-jini prijatelje. Ker smo v eni četi, se večkrat zbe-remo in zapojemo kakšno okroglo. Slovencev je v prvi četi 8. Najrajši in največkrat smo pa skupaj mi trije in središče naših pogovorov je orlovstvo. Kako živo se spominjamo najlepših dni, ki smo jih prebili med vami na sestankih, vajah pa na izletih, posebno lanskih v Soštanju, Mediji, Izlakah, Tr-bovljah in v Ljubljani. Vsega tega tukaj ni; živi le

orlovski duh in smisel za lepo življenje po navo-dilih Zlate knjige. To in pa samopremagovanje nam je dobro sredstvo, da lažje prenašamo dosti-krat težko vojaško življenje.

Bratje! Priporočamo Vam, da se pridno urite v telovadbi in posebno v disciplini, ker marsikdo izmed Vas bo prihodnje leto oblekel vojaško suk-njo in kako prav mu bo to prišlo, se bo sam prepričal.

Nekaterikrat smo se že pokregali zaradi miš-ljenja in to ne s Slovenci, temveč s Hrvati-Sokoli. Čeprav samo trije, se jim vendar ne damo in sedaj nas pustijo pri miru.

Bratske pozdrave pošiljamo vsem bratom in sestram širom drage domovine Orli-vojaki šofer-skega bataljona glavne avto-komande Belgrad. — Bog živi! — Jože Verstovšek, Trbovlje. Jože Oro-zelj, Velenje. Jože Luzar, Prečna.

Orlovske uganke.

Sestavlja Peter Butkovič-Domen.

1. Trakovi.

a	č	i	k	u	o	r	v
e	l	l	o	i	o	p	t
o	s	c	a	i	a	b	r
o	k	j	k	n	e	l	d
o	k	c	a	i	i	b	l
d	z	l	o	i	a	r	v
u	k	c	a	i	a	k	v
o	g	n	a	l	t	s	i

Uredi trakove tako, da dajo med seboj, pravo-kotnik; prekotnica od leve zgoraj proti desni spo-daj da naslov da naslov orlovske ustanove.

2. Paznica.

Kreda, bitje, kriza, zefir, Atila, vijak, omela, zamah, kovač, abota, volja, revše, Nanos, sreda, vodik, orati, jelen, Atena, Nežka, mesto.

Vzemi iz vsake teh besed določeno število črk in v gotovem redu, dobiš lep izrek, po katerem naj se Orli ravnajo, ko prisostvujejo prireditvam svojih sobratov.

Izmed pravih rešilcev dobita dva izžrebana vsak po en izvod „Spominov iz orlovske mladosti“. Upoštevajo se samo rešitve poslane po dopisnici do 1. septembra.

Rešitev ugank v št. 7.

1. Besedna uganka: Kdor malo ima, lažje nosi.

2. Preštevalnica: Trije Orli-telovadci ti povedo, da moraš vzeti vsako tretjo črko pričrenši z m: Milko Jeglič: Naraščajske ure.

Prav so rešili: F. Modrinjak, R. Jakl in J. Fras iz Središča; J. Bahor, Hrast-Vinica; M. Radoš, Cerklje; P. Mrakič, Smolnik-Ruše; D. Knapfl, Vjž-marje-Št.-Vid; K. Modic, Novavas-Rakek; H. Ča-mernik, Poljane-Št.-Vid; Lj. Domanjko, Žihlava; T. Blažej in O. Lodrant iz Prevalj.

Izžreban je bil Rudolf Jakl, Središče.

Erman & Arhar

Cene nizke!

Priporočava
se za vsako-
vrstna stavbna
in pohištvena dela

m i o
z v
a s
r

Postrežba točna!

Načrti, pro-
računi brez-
plačno! — Stal-
na zaloga pohištva

Št. Vid nad Ljubljano št. 4

»Mladost«, glasilo Orlov. Podzveze v Ljubljani, izhaja 15. v mesecu. — List izdaja konzorcij »Mladosti« v Ljubljani. — Upravištvu je v Ljubljani, Ljudski dom (pisarna O. P.) — Tiska tiskarna Tiskovnega društva v Kranju. — Uredništvo: Ljubljana, Ljudski dom, Orlovska Podzveza. — Odgovorni urednik: Franc Zabet. — Naroča se pri upravištvu »Mladosti« (Ljubljana, Ljudski dom). — Za redne člane in starešine brezplačno; za vse druge po Din 30.— letno. Posamezna štev. Din 2-50. — Za naročnike izven Jugoslavije po dogovoru.

Najboljše manufakturno blago kupite pri

Oblačilnici za Slovenijo, r. z. z o. z. v Ljubljani

Centralno skladišče v palači „Vzajemne posojilnice na Miklošičevi cesti nasproti knjigarne Bamberg. — Podružnici za prodajo na drobno se nahajate v Stritarjevi ulici št. 5 in na Dunajski cesti št. 29. — Telefon št. 550.

Kdor kupi slabo blago, plača dvakrat; kdor kupi dobro blago ima dvakratni dobiček! — Samo proorstni tekstilni izdelki! — Velika izbira!

Edini slovenski zavod brez tujega kapitala je:

**Vzajemna zavarovalnica
v Ljubljani Dunajska cesta št. 17**

SPREJEMA V ZAVAROVANJE:

1. Proti požaru: a) raznovrstne izdelane stavbe kakor tudi stavbe med časom gradbe; b) vse premično blago, mobilije, zvonove in enako; c) poljske pridelke, žito in krmo.
2. Zvonove proti razpoki in prelomu;
3. Sprejema v novoustanovljenem **življenjskem oddelku** zavarovanje na doživetje in smrt, otroške dote, dalje rentna in ljudska zavarovanja v vseh kombinacijah.

Skupno premagamo skupne težave!

NOVA ZALOŽBA

r. z. z o. z.

ima v zalogi vsakovrstne pisarniške, šolske knjige, zvezke, risalne priprave v največji izbiri za tehnike in inženirje, vse najnovejše knjige svoje in drugih založb, tudi nemške in francoske. Sprejema naročnino na tu- in inozemske knjige in liste.

Edino združeno podjetje te stroke v Sloveniji!

Društvena nabavna zadruga v Ljubljani (Ljudski dom)

Priporočila:

Sukno m po	Din 222-50
Garniture za surke po	55-—
Klot za podlogo m po	50-—
Trdo platno za podlogo m po	20-—
Ruš za srajce m po	19-50
Ruš za srajce m po	26-—
Rdeče volнено blago za srajce m po	115-—
Rdeče volнено blago za srajce zelo fino m po	123-—
Čepice, volnene po	35-—
Čepice, volnene finejše po	50-—
Usnjati pasovi po	32-50

Rdeči gumbi za ovratnike	3-—
Kokarde za čepice po	2-—
Peresa za čepice po	2-—
Šopki za naraščajске čepice po	2-—
Telovadne hlače št. 1 po	120-—
„ „ „ 2 „	128-—
„ „ „ 3 „	136-—
Telovadne majice št. 1 po	28-—
„ „ „ 2 „	32-—
„ „ „ 3 „	36-—
„ „ „ 4 „	40-—
Telovadni čevlji po	80-—
Pasovi k telovadnim hlačam po	13-—
Pasovi za naraščaj po	12-—
Valaške po	20-—

Knjige in tiskovine: Zlata knjiga (Din 10-—), Poslovnik (Din 8-—), Mladinske in telovadne igre I. in II. del (po Din 5-—), Spomini orlovske mladosti (Din 3-—), Blagajniški dnevnik za odseke (Din 6-—), Vložni zapisnik (4 in 6 Din), Zapisnik sej (Din 25-—), Blok za podporno članarino (Din 3-—), Poslovne pole za članarino, Staležna knjiga za redne člane, Staležna knjiga za podporne člane, Statistika za telovadbo (po Din 0-50).

Tiskovine za Čebelico: Kako se vodi Čebelica (Din 2-50), Blok za vloge (Din 7-—), Blok za dvige (Din 7-—), Blagajniški dnevnik za Čebelico (Din 6-50), Knjiga vlagateljev (Din 6-50).

Vse proti takojšnjemu ozir. predhodnemu plačilu!

Cene neobvezne!

Cene neobvezne!